

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/121/2021
Identifikačné číslo spisu:	6719203433
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:6719203433.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky R. P., bytom W., t. č. Z. W. D. W., so sídlom F. U. XXXX/XX, Zvolen, zastúpenej opatrovníkom R. P., bytom Q. XXXX/XX, T. T., právne zastúpená advokátom JUDr. Michalom Vlkolinským, so sídlom Námestie SNP 17/29, Zvolen, o návrhu navrhovateľky na navrátenie spôsobilosti na právne úkony, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 7Ps/2/2019, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. novembra 2020 sp. zn. 11CoP/44/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 4. júna 2020 č. k. 7Ps/2/2019-234 návrh navrhovateľky zamietol a určil, že ďalší návrh na navrátenie spôsobilosti na právne úkony môže navrhovateľka podať najskôr po uplynutí 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania; štvrtou výrokovou vetou nepriznal štátu náhradu trov konania.

1.1. Súd prvej inštancie konštatoval, že Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom č. k. 23Ps/7/2017-58 zo dňa 20. júla 2018 obmedzil navrhovateľkinu spôsobilosť na právne úkony tak, že nie je spôsobilá samostatne konať pred súdmi, štátnymi orgánmi, orgánmi územnej samosprávy a inými organizáciami, rozhodovať o poskytnutí zdravotnej starostlivosti a poskytnutí sociálnych služieb a pomoci, na právne úkony majetko-právneho charakteru, disponovať s majetkom, ktorého hodnota prevyšuje sumu 100,- Eur a finančnými prostriedkami, ktorých výška presahuje 100,- Eur za mesiac, poberať dôchodok, vstupovať do akýchkoľvek záväzkovo-právnych vzťahov, ktorými by sa zaviazala na finančné alebo materiálne povinnosti. Rozsudok okresného súdu potvrdil Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 15CoP/37/2018-71 zo dňa 24. októbra 2018.

1.2. Na základe vykonaného dokazovania výsluchom navrhovateľky, opatrovníka navrhovateľky,

znaleckým posudkom znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh navrhovateľky nie je dôvodný. Vychádzal zo znaleckého posudku, z ktorého zistil, že navrhovateľka trpí chronickou schizoafektívnou poruchou zmiešaného typu; duševná porucha je trvalého charakteru a dlhodobo nie je u navrhovateľky dostatočne stabilizovaná pre undulujúcu spoluprácu a nedostatočný náhľad posudzovanej na jej duševné ochorenie. U navrhovateľky nedošlo k zlepšeniu duševného stavu, naďalej u nej pretrvávajú zmeny nálady, poruchy myslenia. Posudzovaná má narušený úsudok, kritickosť, správanie, kontakt s realitou, nemá náhrad chorobnosti. Nie je schopná dostatočne ovládať svoje konanie, nie je schopná zvážiť následky svojho konania. Na základe odborných zistení, podľa ktorých u navrhovateľky nedošlo k zlepšeniu zdravotného stavu od rozhodnutia súdu o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, súd prvej inštancie návrh zamietol.

1.3. Prvoinštančný súd prihliadol aj na záver znaleckého posudku, v ktorom znalkyňa zatiaľ neodporučila podávanie návrhu a prehodnotenie prinavrátania spôsobilosti na právne úkony skôr, ako o dva roky, z dôvodu trvalého rázu ochorenia posudzovanej, pre trvalé postpsychotické osobnostné zmeny, a preto aplikoval na vec ustanovenie § 247 ods. 2 CMP a rozhodol, že navrhovateľka môže ďalší návrh na navrátenie spôsobilosti na právne úkony podať najskôr po uplynutí šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie navrhovateľky rozsudkom z 26. novembra 2020 sp. zn. 11CoP/44/2020 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom vysloveným okresným súdom, že nie sú splnené zákonné podmienky pre zrušenie obmedzenia spôsobilosti na právne úkony, a to z dôvodu, že navrhovateľka naďalej trpí duševným ochorením, ktoré nie je len prechodného charakteru, ale naopak, trvalého charakteru. Od posledného rozhodnutia okresného súdu, ktorý rozsudkom č. k. 23Ps/7/2017-58 zo dňa 20. júla 2018 navrhovateľku obmedzil v spôsobilosti na právne úkony, nedošlo k významnému, resp. výraznému zlepšeniu jej duševného stavu. S uvedeným záverom sa síce navrhovateľka v odvolaní nestotožnila, avšak jej subjektívny pocit o zlepšení jej zdravotného stavu nemôže byť jediným hodnotiacim atribútom. V danom prípade okresný súd nevyhnutne vychádzal aj zo záverov znaleckého posudku, ktorý zlepšenie duševného stavu nekonštatoval; naďalej u nej pretrvávajú zmeny nálady, poruchy myslenia, je u nej narušený úsudok, kritickosť, správanie a kontakt s realitou. Na identifikovanie duševnej poruchy u fyzickej osoby sú potrebné odborné znalosti, ktoré sa premietajú do záverov znaleckého dokazovania. Právny zástupca síce v podanom odvolaní namietal závery znaleckého posudku, avšak len vo všeobecnosti, prípadne poukazovaním na lekárske správy od ošetrojúceho psychiatra navrhovateľky. Tento však nekonštatoval, že by navrhovateľka duševným ochorením netrpela, naopak, aj ošetrojúci psychiater navrhovateľky uviedol, že táto trpí schizofrénou poruchou s postpsychotickým defektom. Odvolateľka sama, ani prostredníctvom právneho zástupcu iný posudok, ktorý by spochybnil závery podaného znaleckého posudku nepredložila, prípadné kontrolné znalecké dokazovanie nenavrhla.

2.2. Podľa odvolacieho súdu pri rozhodovaní o tak závažnom zásahu do spôsobilosti na právne úkony akým je jej obmedzenie, je potrebné prihliadať nielen na závery vyplývajúce zo znaleckého dokazovania, subjektívne pocity osoby obmedzenej na spôsobilosti na právne úkony, ale aj na zodpovednosť a starostlivosť spoločnosti o občanov, ktorí pomoc v tomto smere potrebujú. Vzhľadom na jednoznačné závery vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie, najmä závery vyplývajúce zo znaleckého dokazovania odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu vo veci samej a v závislých výrokoch v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil. Ani skutočnosti uvedené v podaniach navrhovateľky, ktoré sú vo vysokej miere zmätočné, nelogické a nezrozumiteľné, neboli spôsobilé privodiť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala navrhovateľka dovolanie, v ktorom namieta nedostatok dôvodov rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie. Namieta, že súd prvej inštancie okrem chronologického zhrnutia veci a citácie zákonných ustanovení, jasne a výstižne nevysvetlil ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Dovolateľka v

tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/7/2012.

3.1. V ďalšom navrhovateľka po citácii ustanovení § 8 ods. 1, § 10 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka a § 247 ods. 1, 2, § 249 ods. 1 a 2 CMP zdôrazňuje, že súd prvej inštancie na jednej strane ustanovil znalca, ktorý vypracoval znalecký posudok, v ktorom vyhodnocoval, či sú splnené predpoklady na obmedzenie, zmenu obmedzenia alebo navrátenie spôsobilosti na právne úkony, o závery ktorého sa oprel, na druhej strane musí brať do úvahy aj ďalšie skutočnosti (napr. ako sa osoba správa v spoločnosti, aké má väzby, ako sa stará o rodinu, ako nakladá s majetkom a i.). V konečnom dôsledku ani súdom určená znalkyňa nepoprela, že osoba obmedzená na spôsobilosti na právne úkony má potrebnú mieru samostatnosti v rôznych oblastiach života, ktoré následne navrhovateľka v dovolaní konkretizovala. Znaleckému posudku vyčíta, že nezodpovedal otázky akým spôsobom duševná porucha posudzovanej osoby ovplyvňuje jej konanie v rodine a v spoločnosti v každodennom živote a či je posudzovaná osoba schopná robiť právne úkony, a ak áno, akého druhu a či je schopná (nakolko) si sama obstarávať svoje záležitosti.

3.2. Dovolatel'ka tiež polemizuje so závermi znalkyne v časti symptomatológie a vyčíta neuvedenie v znaleckom posudku, aké sú príznaky schizoafektívnej poruchy, ktoré ochorenie podľa navrhovateľky zväčša nemení trvalo osobnosť, preto prognóza tejto poruchy je lepšia, ako u schizofrénie. V rámci psychotickej alterácie sa prejavujú symptómy typické pre schizofréniu, ktoré však znalkyňa neuvádza. A preto sa predložený znalecký posudok javí ako nie celkom objektívny. Z týchto dôvodov navrhla rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 2 CMP v spojení s § 427 CSP a § 9 ods. 1 zákona č. 62/2020 o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony) účastníčka konania v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľky je potrebné odmietnuť.

5. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci spôsobilosti na právne úkony. Konanie v tejto veci je od 1. júla 2016 upravené v zákone č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP (zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok) je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v ustanoveniach § 76 a § 77 obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania vo veciach spôsobilosti na právne úkony; prípustnosť dovolania bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

6. Dovolanie navrhovateľky bolo podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napr. rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012).

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa.

Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f/ CSP dovolateľka namietala vadu konania spočívajúcu v nedostatku dôvodov rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie. V ďalšom namietala pochybenie v procese obstarávania a hodnotenia dôkazov.

11. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

13. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 252/04).

14. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3Cdo/110/2017, 4Cdo/128/2017, 8Cdo/56/2017).

15. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1ECdo/10/2014, 3Cdo/146/2013).

16. Dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1998, R

125/1999, R 42/1993, 1Cdo/85/2010, 2Cdo/29/2011, 3Cdo/268/2012, 3Cdo/108/2016, 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011, 7Cdo/38/2012). Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

17. Dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti všeobecne namietaného porušenia procesných práv navrhovateľky nezistil také nedostatky v postupe súdov nižších inštancií, ktoré by odôvodňovali záver, že ich výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. odôvodnenie rozhodnutia nedostatočné. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplyva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že navrhovateľka sa s názorom odvolacieho súdu nestotožnila, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

18. V posudzovanej veci odvolací súd predovšetkým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie - ktorým bol návrh navrhovateľky zamietnutý - ako vecne správny (voči tejto časti odvolacieho rozhodnutia navrhovateľka smerovala svoje dovolacie námietky, pozn.) v zmysle § 387 ods. 1 CSP, stotožniac sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým tvorí - ako už bolo spomenuté, jeden celok. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu navrhovateľky. Odvolací súd dal jednoznačnú odpoveď na podstatnú odvolaciu argumentáciu a to podľa dovolacieho súdu prehľadne, zrozumiteľne a výstižne. Dovolací súd preskúmal celý spis a konanie pred súdmi oboch inštancií. Súdy oboch inštancií riadne zistili skutkový stav veci, vysvetlili, aké právne predpisy pre posúdenie veci použili, vysvetlili, akými právnymi úvahami sa spravovali a dostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia tak, aby neboli pochybnosti o právnom posúdení. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

19. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj ústavného súdu platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03-30).

20. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Súdy nižších inštancií správne v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vykonané dôkazy vyhodnotili jednotlivo a ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP), ako aj náležite rozhodnutie odôvodnili v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 393 ods. 2 CSP. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (porov. sp. zn. II. ÚS 4/94, sp. zn. II. ÚS 3/97, sp. zn. I. ÚS 204/2010).

21. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že

odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky. Takisto samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi (I. ÚS 50/04), ani právo, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

22. V súvislosti so spochybňovaním správnosti skutkových zistení a spôsobu vyhodnotenia dôkazov odvolacím súdom, dovolací súd uvádza, že nie je oprávnený preskúmať skutkové závery, ku ktorým dospeli súdy nižšieho stupňa. V zmysle § 442 CSP je totiž viazaný skutkovým stavom, z ktorého vychádzal odvolací súd. Dovolací súd nie je treťou inštanciou a preto sa ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

23. Navrhovateľka tvrdí, že k procesnej vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP došlo i tým, že v znaleckom posudku znalkyňa nezodpovedala otázky akým spôsobom duševná porucha posudzovanej osoby ovplyvňuje jej konanie v rodine a v spoločnosti v každodennom živote a či je posudzovaná osoba schopná robiť právne úkony, a ak áno, akého druhu a či je schopná (nakol'ko) si sama obstarávať svoje záležitosti. Znaleckému posudku vyčíta neuvedenie, aké sú príznaky schizoafektívnej poruchy, ktoré ochorenie navrhovateľky zväčša nemení trvalo osobnosť, preto prognóza tejto poruchy je lepšia, ako u schizofrénie. V rámci psychotickej alterácie sa prejavujú symptómy typické pre schizofréniu, ktoré však znalkyňa neuvádza. A preto sa predložený znalecký posudok javí ako nie celkom objektívny.

24. Dovolací súd zdôrazňuje, že v otázke spôsobu hodnotenia dôkazu znaleckým posudkom nie sú v súdnej praxi pochybnosti o tom, že vo všeobecnosti platí, že súd musí okrem iného preskúmať, či znalec splnil úlohu, ktorá mu bola vymedzená; ak zistí súd, že znalec túto úlohu nespĺnil vôbec alebo nedostatočným spôsobom, alebo ak má súd pochybnosti o pravdivosti znaleckého posudku, nemôže ho nahradiť vlastným názorom, ale musí znalcovi uložiť, aby podal vysvetlenie, posudok doplnil alebo inak odstránil jeho nedostatky, prípadne aby vypracoval nový posudok, alebo musí ustanoviť iného znalca, aby znovu posúdil a vyjadril sa aj k správnosti už podaného posudku; hodnotenie dôkazu znaleckým posudkom teda spočíva v posúdení, či závery posudku sú náležite odôvodnené, či sú podložené obsahom nálezu, či sa prihliadlo na všetky skutočnosti, s ktorými sa bolo treba vysporiadať, a či odôvodnenie znaleckého posudku zodpovedá pravidlám logického myslenia; súd však nemôže skúmať vecnú správnosť odborných záverov znaleckého posudku, pretože k tomu sudcovia nemajú odborné znalosti alebo ich nemajú v takej miere, aby mohli toto preskúmanie zodpovedne urobiť (k tomu porov. napr. uznesenie pléna bývalého Najvyššieho súdu ČSR z 23. 12. 1980, Pls. 3/80, uverejnené pod č. 1 v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, roč. 1981). O správnosti a logickosti záveru znaleckého posudku odvolací súd nepochyboval, s námietkami navrhovateľky vo vzťahu k nemu sa riadne vysporiadal (bod 5.1. odôvodnenia napadnutého rozsudku).

25. Dovolateľkina argumentácia je úplne totožná s tou odvolacou. Dovolací súd považuje za potrebné opakovane zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

26. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a

posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak ako už dovolací súd vyššie uviedol, tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

27. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že navrhovateľka neopodstatnene namieta, že jej odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť jej dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

28. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

29. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.